

Minnesanteckningar från kommunala tillgänglighetsrådet

Tid: 10 Maj 2023, kl. 09:00 – 12:00

Plats: Stora Studion, Funkishuset

Närvarande föreningar och organisationer

PRO Gusum Ringarum - Kerstin Johansson

PRO Gusum Ringarum - Anna-Lisa Larsson

PRO Gryt Valdemarsvik - Stina Nyberg

PRO Gryt Valdemarsvik - Jan Wendin

PRO Gryt Valdemarsvik - Gunilla Strid Beckman

SKPF 36 - Ingrid Klasson

Autism Östergötland - Anna Paulsen

RRF - Marie Bager

Reumatikerföreningen - Håkan Sköldkvist

SRF - Mats Linder Skogberg

SRF - Maria Kranz (ledsagare)

Strokeförbundet - Jörgen Eriksson

Närvarande politiker och tjänstemän

Per Hanö (SD) ordförande

Nhela Ali (S) opposition

Lova Hästö, sekreterare

Anna-Lena Udenius, kvalitets- och utvecklingsstrateg

Sofia Johansson, MAR

Jana Gemeinhardt, deltidsbrandman

Kristina Hörnqvist, arbetsledare gatukontoret

Marie Schmid, sektorchef stöd och omsorg

Helena Karlsson, administrativ handläggare

Malin Edström, aktivitetsledare ABC-projektet

Lina Isaksson, aktivitetsledare ABC-projektet

Nhela Ali (S) ersätter Per Hanö (SD) som ordförande och öppnar sammanträdet genom upprop och godkännande av föregående sammanträdes minnesanteckningar.

Punkt 1 – Information

Nhela Ali (S) meddelar att tillgänglighetsrådets nästkommande sammanträde 2023-09-06 kommer att hållas i Ringarum med besök på Ringgården.

Nhela Ali (S) informerar om politikens arbete med ekonomi och budget och konsekvenser av att Valdemarsviks (och rikets) befolkning blir äldre, vilket ställer ytterligare krav på sjukvård och vård- och omsorgsboenden. Det sker nu en genomlysning av Sektor stöd och omsorg, för att utröna var det kan göras besparingar. En annan försvårande faktor för Valdemarsviks kommuns ekonomiska läge är det stora antalet skolor med lågt antal elever då dylika är svåra att resurseffektivera.

Jan Wendin från PRO Gryt Valdemarsvik: Är det stor skillnad på statsbidrag och har det kommit några signaler om lättnader i kommande budgetar?

Nhela Ali (S) – Det är lägre statsbidrag till stöd och omsorg och till skolorna i år, och det har inte sagts någonting om lättnader i kommande budgetar.

Punkt 2 – Hjälpmedel i ordinärt boende

Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) Sofia Johansson beskriver att förskrivning av hjälpmedel utgår från en förskrivningstrappa. När hjälpmedel hämtas

Kommunala tillgänglighetsrådet

ut så sker detta med skriftliga och muntliga råd och produkterna måste inkluderas i försäkringsskyddet i hemförsäkring. Har man fått ett personligt utskrivet hjälpmedel med anpassningar till den enskilda så ska detta inte lånas ut till någon annan. Hjälpmedel till ett ordinärt boende hör till den bostad man är folkbokförd på eftersom hjälpmedlet anpassas därefter. Det går på eget ansvar om man väljer att ha hjälpmedlet någon annanstans. Man kan inte få dubbla hjälpmedel för sin sommarbostad men man kan söka ekonomiska medel för det.

För hjälpmedel i ordinärt boende så räknas det som egenköpsprodukt om det inte är inom regelverket t.ex hjälpmedel till sommarbostaden. Vid sådana tillfällen finns råd och stöd för att finna rätt hjälpmedel tillgängligt. Generellt när det gäller personförskrivna produkter, så står huvudmannen för reparationer och service. Har brukaren varit oaktsam så kan det leda till återbetalningsskyldighet. Kostnader kan tillkomma vid återställning av hål i tak om det monterats en taklyft. Detsamma kan gälla kostnader för flytt av tunga sängar eller dylikt.

Ett annat problem som kan uppstå om man har stort vårdbehov i ordinärt boende är problematiken med att möta både individuella behov och krav på arbetsmiljö (för de som behöver väldigt mycket hjälp). För hjälpmedel som räknas som arbetstekniska hjälpmedel betalar kommunen för montering och flytt.

Kerstin Johansson från PRO Gusum Ringarum tar upp frågan om installationer av hissar i hemmet.

MAR – Den typen av hissar räknas som bostadsanpassning. MAR hanterar endast behovet medan byggandet av en hiss är en byggfråga.

Håkan Sköldkvist från Reumatikerförbundet Valdemarsvik – Betalas hjälpmedel med medel från kommunkassan?

MAR Sofia Johansson – Ja, men man kan aldrig nekas hjälpmedel. Det är behovsstyrt, och hindras aldrig av kommunens ekonomi.

Ingrid Klasson SKPF 36 – Sker det uppföljning om man har fått ett hjälpmedel som inte fungerar, och är det någon skillnad mellan små och stora hjälpmedel?

MAR Sofia Johansson – Vid förskrivning av rullstol så bokas kontinuerliga möten för att säkerställa att hjälpmedlet passar. Uppföljning är mer aktiv för individer som också har kognitiva funktionsnedsättningar.

Stora hjälpmedel hyrs medan "små" hjälpmedel köps. Även de små ska lämnas tillbaka. Detta görs 08:00-15:00 vid rehab placerat vid Bäckadal.

Marie Bager från RRF berättar att det kommer att byggas en hjälpmedelsanpassad fritidsbank från funktion Östergötland i Missmyra utanför Linköping. Alla fritidsgrejer som är anpassade för individer med funktionsnedsättning är i allmänhet väldigt dyra och där kommer sådana att kunna lånas.

Punkt 3 – Maxtaxa och boendestöd

Sektorchef Marie Schmid och administrativ handläggaren Helena Karlsson ska berätta om Maxtaxa och boendestöd men informerar först om pågående ombyggnation av vård- och omsorgsboendet Ringgården.

Kommunala tillgänglighetsrådet

På Ringgården har det tidigare funnits 19 lägenheter som ska bli 30 lägenheter. Tidsplanen följs och det kommer att komma tillfällen med öppet hus. Det sker ombyggnation av alla hygienutrymmen som anpassats både utifrån brukarens och medarbetarens perspektiv.

Kerstin Johansson från PRO Gusum och Ringarum – Kommer övernattningslägenhet byggas?

Sektorchef Marie Schmid – Ja. En övernattningslägenhet kommer att byggas i sutteränghuset.

Anna-lisa Larsson från PRO Gusum och Ringarum – Blir hela nedre planet anpassat till dementa och är det bestämt att kommunen ska ha Ringgården kvar?

Sektorchef Marie Schmid – Boendet byggs så att individer med kognitiva bekymmer bor på den nedre våningen, och individer utan kognitiva bekymmer bor på övre våningen. Frågan om Ringgården ska drivas kommunalt eller ej har debatterats, men det är kommunen som har ansvaret att starta upp Ringgården.

Administrativa handläggaren Helena Karlsson tar därefter vid. För uträkningar av hyra utgår man från standarden på boendet och storleken på lägenheten. Bostadstillägget är ett bra komplement att söka och är max 7290kr per månad. Avgiftsutrymmet räknas ut individuellt och annars efter maxtaxan. Maxtaxa är lagstadgad inom äldreomsorgen och ligger i år på 2359kr.

Det finns även ett äldreförsörjningsstöd, för den som har en väldigt låg pension. Det söks på automatik om man ansökt om bostadstillägg.

Marie Schmid och Helena Karlsson visar fiktiva exempel för att visualisera hur uträkning kan gå till men betonar att det inte finns någon information om exakt vilka hyror det kommer att bli på Ringgården.

Håkan Sköldkvist Reumatikerföreningen Valdemarsvik – Hur löser det sig med bostadsbidrag om ett par inte skiljer sig och den ena flyttas till ett boende?

Administrativa handläggaren Helena Karlsson - Pensionsmyndigheten gör en särskild beräkning om en i paret bor på ett boende. Stöden räknas ut utifrån var man bor.

Frågan väcks gällande varför bostadstillägget inte söks.

Ingrid Klasson SKPF 36 - Det är många som tror att de inte ska få något, och är rädda för att bli återbetalningsskyldiga.

Helena Karlsson – Till kommunen blir man aldrig skyldig eftersom belopp beräknas varje månad. Det sker ett utskick med information varje årsskifte om hur det går till för att ansöka om bostadstillägg.

Anna Paulsen från Autism Östergötland – Personer med ett sämre kognitivt fungerande liv som kanske inte ens förstår vad som står i brevet skulle behöva en personlig kontakt för att faktiskt våga söka.

Ordinarie ordförande Per Hanö (SD) tar över ordförandeposten.

Punkt 4 – Korttidsboende LSS

Kvalitet- och utvecklingsstrateg Anna- Lena Udenius beskriver det nya LSS korttidsboendet. Eftersom korttidsboende saknas i Valdemarsviks kommun så har

Kommunala tillgänglighetsrådet

man tvingats betala för externa placeringar. Med den nya korttidsverksamheten kommer kostnaderna därför troligen att minska, men i alla fall inte öka. Det kommer att finnas 4 platser på boendet då individer med intellektuella funktionsnedsättningar kan må dåligt med ett högre antal boende.

Korttidsboendet kommer att ligga i matsalen vid gamla Lovisebergsskolan. Det har funnits en intern arbetsgrupp med representanter från Sektor stöd och omsorg, konsultbolaget Structor Östergötland AB och kommunens tekniska sektor. Det har genomförts dialogmöten med föräldrar gällande verksamhetens utformning vilket har varit mycket konstruktivt. Det pågår en upphandling och en projektgrupp är bildad.

Korttidsboendets största utmaning är att målgruppen är stor. I större kommuner kan verksamheter anpassas efter specifika behovsgrupper, men i Valdemarsviks kommun måste en verksamhet kunna möta alla behov.

Avslutningsvis visas och beskrivs en ritning av boendets utformning.

Punkt 5 – ABC-projekt och aktiviteter för äldre

Aktivitetsledare och projektledare för ABC-projektet Malin Edström och Lina Isaksson beskriver sina arbetsuppgifter på kommunens boenden och projektet som kallas ABC. ABC-projektet är ett EU-projekt drivet av regionen som går ut på att stärka den psykiska hälsan hos äldre och framhålla det som är bra genom att informera om de saker man kan göra för sig själv och andra med fokus på aktiviteter, meningsfullhet och gemenskap. Syftet är att minska ensamhet och inspirera så att äldre får någonting meningsfullt att se fram emot. År 2023 är målgruppen 65+ vilket är ett stort åldersspann där individer har skilda behov och möjligheter.

De som behöver insatserna bäst är de som oftast är svårast att komma i kontakt med. Därför gör man särskilda insatser för att nå ut. Man samarbetar med andra aktörer i regionen för att få tips, tar fram en broschyr med information som ska spridas via hemgångsteam och hemtjänst, intensifierar närvaron på sociala medier för att nå anhöriga och har uppsökande verksamhet på platser där äldre rör sig. Aktivitetsledarna är främst ute på äldreboenden för att möta, prata och utforma aktiviteter.

Håkan Sköldkvist från Reumatikerförbundet i Valdemarsvik uppmärksammar hur bra det är med vattengymnastiken i Gusum, varav Marie Bager från RRF påtalar bristen på bassänger som är anpassade för individer med neurologiska funktionsnedsättningar och undrar vem som driver bassängen? Bager undrar även hur aktivitetsledarna gör för att nå 65+ som bor i egna bostäder.

Aktivitetsledarna Malin Edström och Lina Isaksson - Kommunen driver bassängen i Gusum. För att nå de som bor i egna bostäder så har de utöver redan uppräknade insatser även haft prova på-aktiviteter där de nådde ofrivilligt ensamma.

Kerstin Johansson från PRO Gusum Ringarum berättar om sin upplevelse från en prova på kurs som PRO arrangerade. Det var aktiviteter anpassade för personer med rullstol och rullatorer vilket var en succé.

Punkt 6 – Brandskydd för särskilt riskutsatta

Deltidsbrandmannen Jana Gemeinhardt ersätter utvecklingsledare Jenny Dahl från Räddningstjänsten Östra Götaland (RTÖG) för att beskriva brandskydd för särskilt riskutsatta. Det pågår en negativ utveckling gällande de som drabbas av bränder. De målgrupper som har högre sannolikhet för att dö i bränder är äldre, kognition- och funktionsnedsatta med problem att reagera och/eller agera.

Antalet dödsbränder i Östra Götaland var 2019: 2, 2020: 4, 2021: 8 och 2022: 5.

I Valdemarsviks kommun finns en ökande andel äldre-äldre vilket beräknas leda till en ökning av dödsbränder.

De framgångsfaktorer som finns i arbetet mot dödsbränder är:

- Politiskt förankrade beslut om att aktivt jobba med förstärkt brandskydd hos särskilt riskutsatta.
- Ett systematiskt kommunalt arbete utifrån en uttalad strategi
- Tydliggörande av arbetsuppgifter och ansvar

Jana Gemeinhardt framhåller vikten av att ständigt aktualisera frågan med fastighetsägare, fixartjänster, biståndshandläggare och bostadshandläggare så att brandvarnare testas.

Det är också viktigt att inte endast tänka på vad man har hemma själv, utan även på andra. Individer med utländsk härkomst kanske inte har brandutrustning och då är det bra att frågan aktualiseras i många sammanhang.

Jan Wendin från PRO Gryt Valdemarsvik – Är det fastighetsägaren som ansvarar för monteringen av brandlarm i hyresfastigheter?

Deltidsbrandman Jana Gemeinhardt – Nej. Men fastighetsägare kan begära att hyresgäster har hemförsäkring och brandvarnare. Fastighetsägare ansvarar för brandvarnare i trapphus.

Jana vill avslutningsvis slå ett slag för att folk ska söka till brandutbildning, då det ständigt råder brist på brandmän.

Punkt 7 – Information från gatukontoret

Arbetsledare gatu- och fastighetskontoret Kristina Hörnqvist ger en nulägesrapport. För tillfället sker återställning efter vinterväghållning och byggandet av Ringarums centrum ligger i fas. Den allmänna toaletten i Gusum är satt i bruk och gatubelysningen färdigställd. Gusums badhus är slitet och behöver renoveras. I dagsläget finns inget nedläggningsbeslut, och inte heller budget (minst 50 mkr) för renovering.

Gällande Trädgårdsgatans asfalt så ligger frågan hos asfaltsplaneringen som inte givit något tydligt svar. Det handlar om pengar och prioriteringar.

Anna-liisa Larsson från PRO Gusum Ringarum – När flyttas soporna utanför förskolan i ringarum?

Kristina Hörnqvist – Det finns ett bygglov på Industrivägen. Avgaserna från lastbilar

är på ekogas så de är inte farliga.

Kommunen kommer att ta över regin för förpacknings- och tidningsinsamling. Allt skräp ska sorteras vilket kommer bli väldigt tidskrävande. Soporna ska även viktuppskattas och rapporteras till naturvårdsverket. Missköts rapporteringen så får de åläggande från naturvårdsverket.

Nhela Ali (S) ställer en fråga gällande den allmänna toaletten i Ringarum. Arbetsledare Kristina Hörnqvist – Det var tidigare bouleklubben som skötte den. Toaletten är inte i brukbart skick. Vi återkommer efter undersökning om den går att ställa i ordning.

Ordförande Per Hanö (S) beskriver att avfallshanteringen från första januari kommer att gå över till fyra facks sortering men att mer än så inte är bestämt. Det kommer bli nya tunnor och sophämningsbilar till villor så taxorna kommer förmodligen att gå upp.

Punkt 7 – Inkomna frågor

Ordförande kontrollerar att inkomna frågor besvarats.

Övriga frågor

Ordförande Per Hanö (SD) – Vad anser rådet gällande träffpunkter för äldre i Valdemarsvik?

Rådets sammanfattade uppfattning är att det saknas träffpunkter för äldre.

Nhela Ali (S) – Det fanns på Karbasen förut. Men det stängdes under pandemin.

Kerstin Johansson från PRO Gusum Ringarum skulle önska att kommunen hade en lokal och bil så att man kunde hämta folk hemifrån så att de kunde äta tillsammans.

Nhela Ali (S) – Då behövs en värdinna vilket gör att det räknas som ett trygghetsboende.

Kerstin Johansson PRO Gusum Ringarum betonar vikten av att få komma hemifrån och se något mer.

Sammanträdestider 2023-09-06 och 2023-11-20.

Nästa möte

2023-09-06 kl. 09:00 i Ringarum, Ringgården/församlingshemmet

Antecknat av

Lova Hästö
Kanslisamordnare